

ПІДХОДИ ДО ОПТИМІЗАЦІЇ D-ВІТАМІНОПРОФІЛАКТИКИ У МЕЖАХ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОПІКИ

Сахарова Т.С., Павлова Я.М.

Кафедра клінічної фармакології та клінічної фармації,

Національний фармацевтичний університет,

м. Харків, Україна

clinpharm@nuph.edu.ua

Через існуючу ситуацію у світі, обумовлену пандемією COVID-19, простежується чітка тенденція до зростання попиту населення на лікарські препарати, які широко популяризуються у відкритих джерелах, але й дотепер не мають доказової бази стосовно їх ефективності при коронавірусній хворобі. Проблема загострюється відсутністю у переважній більшості покупців уявлення про небезпечні наслідки безконтрольного застосування лікарських засобів чи БАД рутинного споживання, зокрема, вітаміновмісних.

Метою нашої роботи стало проведення оцінки попиту на придбання безрецептурних препаратів вітаміну D та розробка диференційованих підходів до їх адресного вибору на засадах належної фармацевтичної опіки. Для реалізації поставленої була розроблена авторська анкета-опитувальник та проведено анкетування відвідувачів аптеки ТОВ «МедСервіс» (м. Харків) протягом лютого-березня 2021 р. З'ясовано, що із загальної кількості опитаних (n=76) вітамін D за призначенням лікаря купували лише 17% пацієнтів, причому більшості з них (69,5%) препарат призначався з метою профілактики вірусного захворювання за умов пандемії, 30,5% – за іншими показаннями. Запит на придбання вітаміну D для самостійного лікування виявили 83% респондентів: 66,8% з них спонукалися інформацією, отриманою з мережі Internet та інших відкритих медіа-джерел, 16% – порадами знайомих, інше – 17,2%. Серед лікарських форм вітаміну D перевага надавалась таблеткам та капсулам (35% та 25% респондентів, відповідно), що можна пояснити усталеними стереотипами щодо ліків для внутрішнього прийому та зручністю їх застосування. Краплі оральні у вигляді водних та олійних розчинів користувались дещо меншим попитом – їх обрали по 20% респондентів. Результати анкетування показали, що 86% респондентів, які купували D-вітамінні препарати з метою профілактики вірусного захворювання, не мали чіткого уявлення про правила дозування, тривалість прийому, особливості дієтичного супроводу та можливу взаємодію препарату з іншими ліками при одночасному прийомі, що, у цілому, стало підставою для розробки алгоритму фармацевтичної опіки при відпуску з аптеки вітаміну D. У алгоритмі визначені категорії пацієнтів, які мають бути скеровані до лікаря з урахуванням віку, окремих фізіологічних станів чи хронічних захворювань, уживаної лікарської терапії тощо. Акцентована увага на виявленні «загрозливих» симптомів, що стосуються як ознак коронавірусної хвороби, так і протипоказань для застосування вітаміну D. Наводяться критерії адресного вибору препарату та напрямки індивідуального консультування пацієнта з питань раціональної терапії. Опрацювання алгоритму сприятиме оптимізації роботи провізора в умовах підвищеного попиту на вітамін D в умовах пандемії COVID-19.